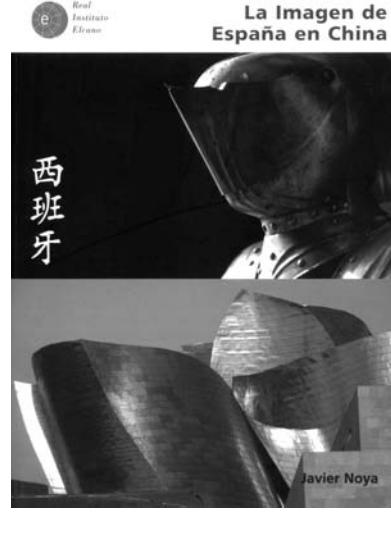

DUES NOVES EINES PER A LES RELACIONS BILATERALS

La presència d'Espanya a Àsia s'ha realitzat en bona part a les palpitants durant molts anys, a partir d'opinions, impressions i ambicions. Però des de fa un temps, s'ha fet un salt qualitatiu crucial, ja que es comença a disposar de dades quantitatives que permeten polir millor les estratègies. Casa Àsia fa contribucions importants, com l'*Informe-Guia sobre la presència de les comunitats autònoms en Àsia i el Pacífic o l'Estudi sobre la presència empresarial espanyola en Àsia*, o els esforços de col·laboració, com els anuarios Àsia-Pacific. El Reial Institut Elcano, que també col·labora en l'anuari, s'hi esmerça en aquest sentit i després de l'estudi sobre *La Imagen de España en Japón*, ara ha publicat *La Imagen de España en China*, una altra contribució de consulta obligatòria per a qualsevol institució espanyola, pública o privada, que es vulgui instal·lar en aquest país. El director general d'Àsia-Pacific al Ministeri d'Afers Exteriors i de Cooperació, José Eugenio Salarich, es va referir en la presentació als avanços a favor d'una associació estratègica mútua des de la visita de Hu Jintao a Espanya el novembre del 2005, en bona part per una pressió pública per una bona relació i va assegurar que "pocs països reben actualment tanta atenció com la Xina en la política exterior espanyola". Javier Noya, el director de l'estudi, com del de Japó, va parlar sobre les etapes que encara queden per superar per tal d'aconseguir una imatge satisfactoria perquè, tal com succeeix amb el Japó, falti tant una imatge com que aquesta sigui desitjable, per la pervivència dels dos arquetips del passat, com són la llegendà negra i el romanticisme. Potser els esdeveniments futbolístics o la creixent presència de marques de roba serveixin per fer de "locomotores d'imaxe" per a la resta del país, però Noya també va recordar fa conveniència d'aprofitar els actes d'àmbit internacional i va proposar una actuació no només en el camp asiàtic sinó en conjunt cap als grans països en desenvolupament amb situacions semblants, els BRIC, en especial Brasil i l'Índia. L'estudi ha estat realitzat en col·laboració amb l'Institut de Comerç Exterior (ICEX), la Societat Estatal per a l'Acció Cultural Exterior (SEACEX), la Societat General d'Autors (SGAE), la Societat General d'Exposicions Internacionals (SEEI), TurEspaña i l'Institut Cervantes. Per seva banda, el professor de la Universitat de Castella-La Manxa, Álvaro Hidalgo, ha fet un informe imprescindible, *Relacions econòmiques bilaterals entre Espanya y Corea*, convencut que "des d'Espanya no aprofitem adequadament les possibilitats". Les economies de tots dos països sumen el 4,37% del PIB mundial, però l'exportació de béns espanyols a Corea és "molt marginal", segons l'expressió de l'autor, l'informe del qual ha estat portat a terme amb el suport de l'ambaixada de Corea a Espanya.

EL CIUTADÀ DEL MÓN GAO, A CASA ÀSIA

Vetllada difícil d'oblidar la que va tenir lloc a Casa Àsia amb la presència del magribi, berber, francès, belga, flamenc (i punts suspensius) Issa Alt Belize i el Nobel de Literatura 2000, Gao Xingjian. Amb el títol "Néixer a Orient i renéixer a Occident: una trobada al voltant de la memòria, la identitat i la creació literària" i flanquejats per Rafael Bueno, director de Conferències, Seminaris i Estudis de Casa Àsia, els dos autors van parlar sobre un món que tendeix cap a la globalització i la bipolarització. Belize es va definir a si mateix com "un ciutadà planetari, fràgil, un home lliure dins una societat globalitzada", i Gao s'afegí a la idea, tot i que les seves experiències li van fer recordar que les arrels també tenen espines. Es va parlar dels autors preferits (Shakespeare, García Lorca, Ibsen...), sobre la possibilitat de conèixer la cultura del món sense crear fronteres i

sobre l'obligació de Gao de cremar manuscrits durant la Revolució Cultural xinesa, encara que li va doler més d'un dilema universal: "l'autocensura estricta que m'aplicava". Un cop a França, Gao veu realitzats els seus desitjos de pertànyer en aquesta ciutadania global amb un esforç per dominar la llengua del país d'adopció i expressar-se en ella: «encara que tardis tres dies i tres nits a escriure correctament una ratlla». Ara, amb 67 anys i després de sentir que ha culminat la seva obra en fer la seva pròpia pel·lícula, Gao assegura que comença la nova vida de jubilat amb el convinciment que "sempre seré un artista sense fronteres, un ciutadà del món". Residents a França i amb espínt, abans que res, transnacional.

ESPAÑA APRÈN A GAUDIR DE L'AIGUA

En aquest país, no hem aprofitat la neteja corporal per al gaudi: la pràctica asiàtica del bany diari era vista per algun antic, segles enrere, com el resultat d'algún pacte estrany amb esperits malignes. Tot i això, fa unes dècades, l'única imatge coneguda de les cases japoneses encara era l'estretor, en lloc de tenir en compte l'ampli espai dedicat a la higiene, amb cambres separades per al bany, el rentaments i el vater i amb avencions d'última tecnologia. Juntalement amb la proliferació d'hidromasatges i spa urbans, les àigües termals ja no s'associan exclusivament amb la cura de malalties, i fins i tot s'ha inaugurat un rotladero per gaudir de l'aigua calenta a l'aire lliure, <http://www.termaschavasqueira.com/>. Per una banda, per desvincular el plaer per l'aigua de les associacions sobrenaturals: alguns establiments s'obstinen a associar el bany a pensaments religiosos i realitzen ofertes "a partir de les directrius de la filosofia zen". Per una altra banda, per abaiatar els preus. L'associació amb el Japó dels inodors tècnificats no només permet als fabricants oferir una imatge de tecnologia a l'última, sinó també per pujar els preus a la emparsa del vapor d'aquests banys, malgrat que el Japó és, a hores d'ara, més econòmic que Espanya, tal i com ha pogut comprovar recentment qui subscriu.

ARQUITECTURA ESPECTACULAR EN GRANS FOTOGRAFIES

Actualment, la Xina té el gratacel més alt del món, amb els 512 metres del World Financial Centre de Xangai, que ha superat els seus predecessors asiàtics, com ara les famoses torres Petronas de Kuala Lumpur –escenari del thriller homònim de Charles Casajuan– i la torre, aixecada més tard, i Taipei 101. Davant d'un gegantisme tan fora de mesura, el fotògraf i pintor Josep Manuel Ballester preferí dirigir la seva càmera cap a paisatges inhòspits, aïllats i incabats d'aquesta tempesta constructora, en cerca d'una poètica latent dels edificis en construcció, als vestibuls, als magatzems en penombra o fins i tot al buit nocturn de la plaça de Tiananmen. Les seves obres es penjaner a la seu de Casa Àsia fins al mes de juliol, en una exposició titulada «Hiperarquitectura i hiperdisseny: nous models urbans a la Xina del segle XXI» que té, com a leitmotiv declarat "trobar la poesia i la bellesa a la nova arquitectura d'índisseny: nous models urbans a la Xina del segle XXI" que té, com a leitmotiv declarat "trobar la poesia i la bellesa a la nova arquitectura d'índisseny: nous models urbans a la Xina del segle XXI". <http://www.ibernet.com/alamany/ballester/index.htm>

RAFAEL RODRÍGUEZ-PONGA, NOU PRESIDENT DE L'AEEP

Fundada el 1986, l'Associació Espanyola d'Estudis del Pacific (AEEP) és la més antiga, una cop que l'Associació Espanyola d'Orientalistes, fundada a la dècada de 1950, ja no organitzava activitats sobre Àsia. Amb set congressos al seu curriculum, la seva vida democràtica és exemplar, i ja ha escollit set presidents diferents en eleccions trianuals: l'antic president de la Reial Acadèmia Espanyola, Manuel Alvar, l'ambaixador Francisco Utray, l'estudiós José Luis Porras, el catedràtic Leónio Cabrero, el qui subscriu l'especialista en l'illa de Pasqua, Francisco Melén. Rafael Rodríguez-Ponga, doctor en filologia amb una tesi doctoral sobre la llengua dels habitants de les illes Marianes, és un entusiasta de les illes del Pacífic d'ençà que va arribar a Guam per realitzar un treball de camp i a la inauguració de l'exposició «El llegat espanyol al Pacific», a Guam, el secretari d'Estat de Cultura va arribar a qualificar-lo "d'agent secret" de la Micronesia a Espanya, per la seva insistència en recordar Guam, les illes Marianes del nord, les illes Palau i els actuals Estats Fedrats de Micronesia a les commemoracions del 98. Les simpaties de Rafael per Guam són públiques (va fer el seu discurs en la llengua autònoma) i no sembla que Agaña, ni Garapan, ni Koror, ni Palikir, ni cap altra capital de l'Oceania li tinguen en la seva nòmina. Enhorabuena, igual que a la resta de la junta directiva: Javier Antón i Francisco Melén (vicepresidents), Miguel Luque (secretari general), Mónica Plaza (tesorera), Paloma Albalá (bibliotecària) i Luis E. Togores, Pilar Romero de Tejada, Javier Galván, Celia Casado, Miguel de Lucas i Fernando Palanco (vocals). www.aeep.es

BAFF 2007, DEDICAT A LA XINA

La novena edició del Barcelona Asian Film Festival (BAFF), organitzada per 100.000 retinas, serà un cop més cita inevitable per als amants, aficionats o simples tastadors de l'originalitat i l'aire fresc portat pel cinema asiàtic als darrers temps. S'hi presenten un total de 50 pel·lícules, dividides entre les de la secció oficial, candidates al Durian d'Or aportat per Casa Àsia, les d'AS (Asian Selection), ja presentades a altres festivals, les D-Cinema, més innovadores, i els curts d'animació japonesos, que es projectaran de franc a l'Espai Animé, amb la qual cosa s'espera superar els 20.000 visitants de l'edició anterior. A més, la cloenda serà una festa oberta a tots els aficionats, amb la projecció de la nova sensació de Bollywood, *Don*, protagonitzat per la gran estrella actual del cinema indi, Shahrukh Khan, en un espectacle ple d'acció, comèdia i música. El plat fort del BAFF seran les 15 pel·lícules més significatives del cinema xinès dels anys 80, des de *Quinta Generación* (Chen Kaige), fins a *Post-Tiananmen* (Zhang Yuan, Ning Ying) i amb directors que han començat al segle XXI, com l'excellent Jian Zhang Ke. Sens dubte, Zhang Yimou serà el cineasta més cèlebre de l'esdeveniment: la seva presència al BAFF coincideix amb la projecció de la seva última obra, *La maldición de la flor dorada*, una superproducció històrica protagonitzada per Chow Yun Fat, Gong Li i Jay Chou, que ha provocat un munt de debats a la Xina pels escorts tan generosos del vestuari. www.baaff-bcn.org

COL LABORACIÓ CASA ÀSIA – FUNDACIÓ TRES CULTURES

L'organització creada el 1998 per iniciativa de la Junta d'Andalusia i el Regne del Marroc per establir un fòrum que promogué el diàleg entre les dues bandes del Mediterrani, la Fundació Tres Cultures, ha signat un acord de col·laboració amb Casa Àsia. A la pràctica, aquesta col·laboració es materialitzarà amb l'organització i promoció de conferències, seminaris, publicacions i altres activitats conjuntes com, per exemple, la seva participació al Diàleg Orient-Occident 2007. D'altra banda, aquesta fundació amb seu a Sevilla, ha programat per al pròxim mes d'octubre la celebració "L'Índia en tres cultures", que inclourà exposicions, dansa, concerts, conferències i exhibició de la gastronomia d'aquest país de l'Àsia meridional. <http://www.tresculturas.org/index.cfm>. L'acord fou signat per Enrique Ojeda, director de la Fundació, i Ion de Riva, director general de Casa Àsia.

UNIVERSITATS I DESENVOLUPAMENT ECONÒMIC

A Corea, el govern va fomentar la cooperació amb la indústria amb la divisió del país en regions amb universitats d'enllaç responsables de supervisar els projectes, i una idea de garantir-ne un desenvolupament equilibrat. La necessitat d'assegurar l'intercanvi d'informació i de col·laboració multidisciplinària es fa mitjançant les diferents especialitats de cada universitat d'enllaç, que també s'eforça per crear una plataforma de coneixement i d'innovació que serveix a les grans empreses del país, segons va afirmar Seo Myoung-Duch, de la Universitat SangMyung. A la Xina, la consciència de la necessitat de recerca va de la mà de la de millorar l'educació superior, i s'ha desenvolupat després de la mort de Mao a les anomenades unitats AOC, és a dir, els centres d'educació contínua, els centres de transferència de tecnologia i les unitats de spin off, amb els principals laboratoris nacionals, gestionats directament pel govern a les 9 universitats considerades més importants del país, segons va afirmar Song Gilsun, de la Universitat Shanghai Jiao Tong. A l'Índia, no hi ha tanta direcció estatal i, a més, les universitats viuen moments crítics, obligades pel govern a buscar finançament addicional, com es va poder extreure després de la conferència de B. B. Bhattacharya, de la Universitat Jawaharlal Nehru. Aquestes i altres experiències van ser aportacions fites a la jornada sobre el paper de les universitats en el desenvolupament econòmic asiàtic, celebrades a Casa Àsia gràcies a la contribució de la Fundació CyD.

Editor: Florentino Rodao Comentaris i suggeriments: casaasia@casaasia.es

Consortiu Casa Asia:

Alto Patronato:

DOS NUEVAS HERRAMIENTAS PARA LAS RELACIONES BILATERALES

La presencia de España en Asia se ha realizado en buena medida a tiendas durante muchos años, escuchando opiniones, impresiones y ambiciones. Pero de un tiempo a esta parte se está dando un salto cualitativo crucial, puesto que se empieza a disponer de datos cuantitativos que permiten afinar mejor las estrategias. Casa Asia está realizando contribuciones importantes, como el *Informe-Guía sobre la presencia de las Comunidades Autónomas en Asia y el Pacífico* o el *Estudio sobre la presencia empresarial española en Asia*, o los esfuerzos en colaboración, como los Anuarios Asia-Pacific. El Real Instituto Elcano, que también colabora en el Anuario, hace esfuerzos cruciales en este sentido y tras el estudio sobre *La Imagen de España en Japón*, ahora ha publicado su estudio sobre *La Imagen de España en China*. Otra nueva contribución de consulta obligatoria para cualquier institución española, pública o privada, que se quiera instalar en este país. El director general de Asia-Pacifico en el Ministerio de Asuntos Exteriores, José Eugenio Salarich, se refirió en la presentación a los avances en pos de una asociación estratégica mutua des de la visita de Hu Jintao a España en noviembre del 2005, en buena parte por una presión pública por una buena relación y concluyó asegurando que "pocos países están recibiendo tanta atención como China en la política exterior española". Javier Noya, el director del estudio, como del de Japón, se autoconvirtió en el Japón, señaló las muchas etapas que aún quedan por superar para conseguir una imagen satisfactoria. Porque, en buena parte al igual que ocurre con Japón, falta tener una imagen como que está sea como es deseable, en buena parte por la pervivencia de los dos arquetipos de antaño, como la leyenda negra y el romanticismo. Quizás los eventos futbolísticos o la creciente presencia de marcas de ropa sirvan para hacer de "locomotoras de imagen" para el resto del país pero Noya también recordó la conveniencia de aprovechar los eventos de ámbito internacional y propuso una actuación no sólo en el ámbito asiático sino también conjunta hacia los grandes países en desarrollo con situaciones semejantes, los BRIC, en especial Brasil y la India. El estudio ha sido realizado en colaboración con el Instituto de Comercio Exterior (ICEX), la Sociedad Estatal para la Acción Cultural Exterior (SEACEX), la Sociedad General de Autores (SGAE), la Sociedad General de Exposiciones Internacionales (SEEI), TurEspaña y el Instituto Cervantes. El profesor de la Universidad de Castilla-La Mancha, Álvaro Hidalgo, ha hecho un informe imprescindible, *Relaciones económicas bilaterales entre España y Corea*, convencido de que "desde España no estamos aprovechando adecuadamente las posibilidades". Las relaciones entre los dos países, cuyas economías suman el 4,37% del PIB Mundial, pero la exportación de bienes españoles a Corea es "muy marginal", según expresión del autor, cuyo informe ha sido realizado con apoyo también de la Embajada de Corea en España.

EL CIUDADANO DEL MUNDO GAO, EN CASA ASIA

Velada difícil de olvidar la que tuvo lugar en Casa Asia con la presencia del magrebí, berebere, francés, belga, flamenco (y puntos suspensivos) Issa Alt Belize y el Nobel de Literatura 2000, Gao Xingjian. Bajo el título "Nacer en Oriente y renacer en Occidente: un encuentro en torno a la memoria, la identidad y la creación literaria" y flanqueados por Rafael Bueno, director de Conferencias, Seminarios y Estudios de Casa Asia, los dos autores hablaron sobre un mundo que tiene a la globalización y a la bipolarización. Belize se autoconvirtió como "un ciudadano planetario, frágil, un hombre libre dentro de una sociedad globalizada," y Gao se sumó a la idea, aunque sus experiencias le hicieron recordar que las raíces también tienen espinas. Se habló de los autores preferidos (Shakespeare, García Lorca, Ibsen...), sobre la posibilidad de conocer

la cultura del mundo sin cruzar fronteras y sobre la obligación de Gao de quemar manuscritos durante la Revolución Cultural china, aunque le dolía más un dilema universal: "la autocensura estricta que me aplicaba." Llegado a Francia, Gao culminó sus deseos de llegar a esa ciudadanía global esforzándose por dominar la lengua del país de adopción y expresarse en ella: "aunque me cueste tres días y tres noches escribir correctamente una linea". Ahora, con 67 años y tras sentir que ha culminado su obra al grabar su propia película, Gao asegura que comienza la nueva vida de jubilado con el convencimiento de que "seguiré siendo un artista sin fronteras, un ciudadano del mundo". Residentes en Francia y con espíritu, ante todo, transnacional.

ESPAÑA APRENDE EL DISFRUTE DEL AGUA

Los españoles hemos sido remisos a aprovechar la limpieza corporal para el disfrute: la práctica asiática del baño diario fue vista por algún carpintero, siglos atrás, como resultado de algún pacto extraño con espíritus malignos. Todavia hace dècadas, la única imagen conocida de las casas japonesas ha sido la estrechez, en lugar de tener en cuenta su amplio espacio dedicado a la higiene, con cuartos separados para baño, lavabo e inodoro y con adelantos de última tecnología. Junto con la proliferación de hidromasajes varios y spa urbanos, las aguas termales ya no son asociadas exclusivamente con la cura de enfermedades, e incluso se ha inaugurado un rotladero para disfrutar del agua caliente al aire libre, <http://www.termaschavasqueira.com/>. Por un lado, para desconectar el placer por el agua con las asociaciones sobrenaturales: algunos establecimientos están empeñados en vincular el baño a pensamientos religiosos y realizar ofertas "siguiendo las directrices de la filosofía zen". Por el otro, para bajar los precios. La asociación con Japón de los inodoros técnicos no sólo permite a los fabricantes ofrecer una imagen de tecnología a la última, sino también para elevar los precios al calor del vapor de esos baños. A pesar de que Japón es, ahora, más barato que España, tal como ha podido comprobar quien suscribe recientemente.

ARQUITECTURA ESPECTACULAR EN GRANDES FOTOGRAFÍAS

Boletín mensual

Del 1 al 31 de mayo de 2007

GOBERNANZA EN VIETNAM

GovernAsia, la iniciativa pionera que comenzó Casa Asia hace más de un año con la colaboración del Instituto Internacional de Gobernabilidad (IIG) sigue dando frutos. Tras los dos primeros boletines sobre Filipinas e India, el tercero repasa la situación en Vietnam, y fue presentado con una conferencia del consejero de la Oficina Económica y Comercial de España en la ciudad de Ho Chi Minh, rodeado por el coordinador de [www.governasia.es</](http://www.governasia.es)